

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Начально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Композиція в образотворчому мистецтві

Освітня програма	<u>Середня освіта (Образотворче мистецтво)</u>
Спеціальність	<u>014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)</u>
Спеціалізація	<u>014.12 Образотворче мистецтво</u>
Галузь знань	<u>01 Освіта / Педагогіка</u>

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 31 серпня 2018 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Композиція в образотворчому мистецтві
Викладач (-і)	Веретко Оксана Ігорівна
Контактний телефон Викладача	0666534854
Е-mail викладача	overetko@ukr.net
Формат дисципліни	Денна
Обсяг дисципліни	90 год., 3 кредити ECTS.
Посилання на сайт Дистанційного навчання	
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться на практичних заняттях та дистанційно.
2. Анотація до курсу	
Зміст дисципліни «Композиція в образотворчому мистецтві» забезпечується освітньою програмою підготовки фахівців IV рівня акредитації «бакалавр» за спеціальністю 014. 12 – Середня освіта "Образотворче мистецтво" та передбачає кваліфікацію вчитель образотворчого мистецтва і художньої культури та керівник гуртків (студій) з образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну. Дисципліна «Композиція в образотворчому мистецтві» у навчальному плані належить до циклу обов'язкових дисциплін професійної підготовки студента і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва і розвиток його професійних здібностей.	
3. Мета та цілі курсу	
Мета курсу базова підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного та практичного застосування знань з дисципліни «Композиція в образотворчому мистецтві», дати уяву про різноманітність графічних і пластичних можливостей в образотворчому зображенні об'єктів. Виконання практичних завдань дає можливість реалізувати теоретичні знання з урахуванням специфіки матеріалів (дерево, кераміка, метал, шкіра, текстиль, солома тощо). Процес навчання студентів обумовлений необхідністю зосередити їх увагу на всебічному і творчому використанні досвіду традиційного народного мистецтва та технічно-технологічних можливостей різних матеріалів. Завдання: - засвоєння теоретичних основ з дисципліни «Композиція в образотворчому мистецтві»; - підготовка учнів до самостійного рішення практичних і творчих задач в їхній творчій діяльності; - розвиток естетичного та емоційного ставлення до творів образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну, вміння розуміти та цінувати народну художню творчість. - виховування у студентів працьовитості, відповідальності до виконання завдань курсу, дисциплінованості, самостійності; - розрізняти види образотворчого мистецтва, порівнювати засоби художньої виразності творів образотворчого мистецтва та дизайну, інтерпретувати їх зміст; - основи теорії і практики композиції, значення композиції в образотворчому мистецтві; - специфіку компоновання окремих предметів та елементів в цілу композиційну структуру з урахуванням пластичних, формальних і колористичних особливостей; У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: - головні технічні засоби формування зображення, поєднання цих технік в синтези, які підсилюють зображальні моменти в художніх творах, акцентують головні моменти, повніше відображають сюжет та ідею, а також тематику твору; - основи теорії і практики композиції, значення композиції в образотворчому мистецтві. - специфіку компоновання окремих предметів та елементів в цілу композиційну структуру з урахуванням пластичних, формальних і колористичних особливостей. вміти: - повноцінно розкривати сюжет та ідею завдання з елементами авторського бачення;	

- використовувати класичні та новітні художні техніки, їх симбіоз.
- знайти точку і рівень зору, вдало розмістити зображення на форматі, враховуючи перспективні і кольорові рішення;
- композиційно організувати предметне середовище із врахуванням формально-композиційних вимог.
- якісно виконувати усю роботу, передбачену навчальною та робочою програмами.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел з використанням інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК 10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність до теоретичного освоєння мистецької спадщини, фахової орієнтації у сучасному світовому та українському образотворчому просторі.

ФК 4. Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.

ФК 5. Здатність до практичної художньої діяльності та підвищення своєї майстерності.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Усвідомлювати значущість мистецької спадщини, демонструвати сформованість ціннісних орієнтирів у галузі культури та мистецтва, фахово орієнтуватися у сучасному світовому та вітчизняному образотворчому просторі.

ПРН 3. Демонструвати знання основних понять теорії образотворчого мистецтва.

ПРН 4. Усвідомлювати теоретичні основи образотворчої грамоти на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	4
Практичні заняття	26
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
III	014.12.Середня освіта.(Образотворче мистецтво)	II	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема № 1. «Асоціація та інтерпретація».	лекційне	1, 2, 7, 8, 9, 11, 12	Прослухати лекцію 2 год.	10б.	згідно з розкладом
Тема № 2. «Домінанта. Завдання доміанти в композиції».	лекційне	2, 4, 7, 8, 9, 11, 12	Прослухати лекцію 2 год.	10б.	згідно з розкладом
Тема № 3. «Колористичний аналіз хрестоматійного твору (на прикладі натюрморту)».	практичне	7, 8, 10, 11, 12	Вивчення фахової літератури 2 год.	10б.	згідно з розкладом

Тема № 4. «Вивчення художнього твору. Копія. Творче переосмислення форм у декоративні».	практичне	1, 7, 8, 9, 10	Презентація ілюстративного матеріалу 6 год.	10б.	згідно з розкладом
Тема № 5. «Способи імітації графічними засобами вибраного твору».	практичне	1, 2, 8, 9, 11, 12	Презентація ілюстративного матеріалу 4 год.	10б.	згідно з розкладом
Тема № 6. «Інтерпретація вибраного твору».	практичне	2, 7, 10, 11, 12	Презентація ілюстративного матеріалу 4 год.	10б.	згідно з розкладом
Тема № 7. «Розкриття художнього задуму твору через акцент».	практичне	4, 5, 7, 9, 11, 12	Виконання замальовок 2 год.	10б.	згідно з розкладом
Тема № 8. «Вивчення асоціативних властивостей форми, кольору і фактури».	практичне	1, 2, 7, 8, 10, 12	Виконання замальовок 2 год.	10б.	згідно з розкладом
Тема № 9. «Етапи і способи стилізації об'єкта живої природи».	практичне	1, 2, 7, 8, 10, 12	Виконання замальовок 2 год.	10б.	згідно з розкладом
Тема № 10. «Пошук комбінаторного елемента на основі природного аналога».	практичне	1, 2, 7, 8, 10, 12	Презентація ілюстративного матеріалу 4 год.	10б.	згідно з розкладом

6. Система оцінювання курсу

Загальна система Оцінювання курсу	Контроль рівня знань студентів щодо засвоєння ними тем з навчальної дисципліни «Композиція в ОМ» в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання. Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів), здобутих під час проведення аудиторних занять, виконання самостійної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виконання практичних завдань, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.
Вимоги до письмової роботи	В рамках навчально-виховного процесу, з метою визначення рівня знань, умінь та навичок студентів проводиться контрольна робота.
Практичні заняття	Під час оцінювання практичного завдання враховується самостійність, креативність, практичність, акуратність, терпеливість.

Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль знань з дисципліни проводиться у формі заліку. Залік проводиться на останньому занятті за кількістю балів поточного контролю і підсумкової роботи.
7. Політика курсу	
Студент повинен розуміти, що його поведінка та дії знаходяться під пильною увагою викладачів. На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу (у разі пропуску занять на кафедру подається пояснювальна записка). Неприпустимими для виконання письмових та практичних робіт є плагіат та списування. Обов'язковим є виконання практичних робіт. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання матеріалу обов'язкове. Для допуску до заліку необхідне відвідування більш 50% занять, складання контрольної роботи і виконання самостійної роботи. У разі виникнення різних нестандартних ситуацій – реагування відповідно до: https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc	
8. Рекомендована література	
1. Волкотруб І Т., Основи художнього конструювання, Київ, 1988. 2. Каленюк О. Метод асоціацій в створенні декоративної композиції. - Електронний ресурс. - Режим доступу: file:///C:/Users/Home/Downloads/3264-6894-1-PB.pdf 3. Костенко Т. В., Основи композиції та тримірного формоутворення: Навчально-методичний посібник. Харків, 2003. 4. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції: Навчальний посібник, Київ, Каравела, 2004. 5. Новицька О. Р. Основи композиції: Навчально-методичні рекомендації до практичних занять з курсу. Івано-Франківськ, ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2007. 6. Новицька О. Р. Основи композиції: Навчально-методичні рекомендації до теоретичних занять з курсу. Івано-Франківськ, ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2007. 7. Плазовська Л. Теорія і практика композиції площинного характеру в коментарях художників-педагогів. - Електронний ресурс. - Режим доступу: file:///C:/Users/Home/Downloads/mtao_2013_4_6%20(1).pdf 8. Паньок Т. Теорія і практика образотворчого мистецтва. - Електронний ресурс. - Режим доступу: http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Kaf_obraz_mist/Metod_obraztv_mist_04_18.pdf 9. Селівачов М.Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія), Київ, Редакція вісника «Ант», 2005, XVI, 400 с. 10. Сідорова О. Викладання асоціативної композиції в НАУ, як засіб розвитку творчої особистості дизайнера. http://er.nau.edu.ua:8080/bitstream/NAU/31176/1/Sidorova_Evtushenko.pdf 11. Яковлев М. Стилізація та абстрагування – основа моделювання образної виразності . Українська академія мистецтва. Дослідницькі та науково-методичні праці, Київ, 2011. Вип. 18. С.188–197. 12. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення: Навчальний посібник, Тернопіль: Підручники і посібники, 2005, 112 с.	

Викладач: Веретко О. І.